

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PSYCHOLOGIA RÓŻNIC INDYWIDUALNYCH		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2021/2022	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: III		Semestr: 5+6	
Liczba punktów ECTS przypisanazajęciom: 3+4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: dr Sebastian Skalski, sebastian.skalski@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Instytut Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15+15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15+15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	60 +60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem przedmiotu jest pomoc Studentom w opanowaniu podstawowej wiedzy na temat koncepcji i teorii odnoszących się do różnic indywidualnych w zakresie temperamentu, inteligencji i stylów poznawczych. Dodatkowo, zajęcia mają posłużyć do przedstawienia współczesnego stanu wiedzy na temat źródeł różnic indywidualnych oraz funkcjonalnego znaczenia różnic indywidualnych w zakresie inteligencji i temperamentu.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie

W01	Student posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą koncepcji teoretycznych oraz prawidłowości rozwoju cech temperamentu, inteligencji (poznawczej, emocjonalnej i społecznej) stylów poznawczych i zdolności twórczych. Posiada również wiedzę dotyczącą pozostałych pojęć i koncepcji psychologii różnic indywidualnych. Zna metody i rozumie znaczenie pomiaru zjawisk wyróżnianych przez psychologię różnic indywidualnych w różnych obszarach życia.	K_W14

Umiejętności - potrafi

U01	Student potrafi wyjaśnić źródła różnic indywidualnych. Prawidłowo różnicuje koncepcje temperamentu i inteligencji. Prawidłowo wyjaśnia związek pomiędzy temperamentem i inteligencją a zachowaniem.	K_U14

Kompetencji społecznych - jest gotów

K01	Student potrafi sprowokować, przygotować i poprowadzić dyskusję naukową. Potrafi w niej uczestniczyć w sposób konstruktywny; słucha wypowiedzi innych uczestników dyskusji z szacunkiem i uwagą. Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania badań psychologicznych w środowisku społecznym. Wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.	K_K05

UWAGA!

Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		

TP-01	Wprowadzenie do problematyki różnic indywidualnych (RI). Pojęcie, zakres i znaczenie różnic indywidualnych. Kategorie służące opisowi RI. Konsekwencje społeczne obecności różnic indywidualnych.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-02	Genetyczny i środowiskowy wpływ na osobowość. Źródła różnic indywidualnych.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-03	Koncepcje temperamentu: Model PEN H.J. Eysencka, Neuropsychologiczny model temperamentu J. Graya, Psychobiologiczny model osobowości C.R. Cloningera.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-04	Koncepcja cech układu nerwowego I.P. Pawłowa. Koncepcja aktywacji. Regulacyjna Teoria Temperamentu Jana Strelaua: podstawowe założenia.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-05	Rozwój Regulacyjnej Teorii Temperamentu.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-06	Osobowość w ujęciach: Pięciodziennej Teorii Osobowości P.T. Costy i R.R. McCrae.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-07	Poza modelem pięcioczynnikowym: modele dwuczynnikowe, model HEXACO M.C. Ashtona i K. Lee, Ciemna Triada.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,

TP-08	Wybrane koncepcje temperamentu odnoszące się do dzieci: koncepcja EAS A.H. Bussa i R. Plomina, koncepcja temperamentu zahamowanego i niezahamowanego J. Kagana, interakcyjna teoria temperamentu A. Thomasa i S. Chess.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-09	Temperamenty afektywne. Funkcjonalne znaczenie temperamentu .		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-10	Biologiczne podejście do inteligencji.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
TP-11	Pojęcie stylu poznawczego: charakterystyka konstruktów i jego znaczenie.		wykład z prezentacją, wykład problemowy, dyskusja,	egzamin pisemny, aktywność,
		ćwiczenia		
TP-12	Inteligencja i zdolności — zagadnienia ogólne.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-13	Osobowość a inteligencja.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-14	Współczesne teorie temperamentu.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-15	Poza ilorazem inteligencji.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-16	Style poznawcze.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-17	Kreatywność.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną

TP-18	Interakcje emperamentu i osobowości ze zdolnościami poznawczymi.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-19	Koncepcja inteligencji wielorakich H. Gardnera i model inteligencji J.B. Carrola. Konstruowanie konspektów zajęć rozwijających inteligencje wielorakie.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną
TP-20	Realizacja konspektów zajęć.		Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	prezentacja, warsztaty, aktywność, obecność, konspekty zajęć, zaliczenie z oceną

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Różnice indywidualne : historia, determinanty, zastosowania / Jan Strelau. Wydanie drugie, czwarty dodruk. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar : Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, 2021

Nęcka, E. (2001). Twórczość. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki; (t II);Gdańsk: GWP.
Podstawy psychologii : podręcznik dla Studentów kierunków nauczycielskich / red. Władysława Pilecka, Grażyna Rudkowska, Leszek Wrona, Wyd. 2 popr. i poszerz. - Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2005.

Psychologia osobowości / Lawrence A. Pervin ; przekład: Marek Orski. Wydanie 1 w języku polskim. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2002

Literatura uzupełniająca:

Mateczak, A. (2001). Style poznawcze. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki (t. II); Gdańsk: GWP. Nęcka, E. (2003). Inteligencja. Geneza — Struktura — Funkcje; Gdańsk: GWP

Strelau, J. (2001). Psychologia temperamentu; Warszawa: PWN

Trening twórczości / Edward Nęcka [oraz] Jarosław Orzechowski, Aleksandra Słabosz, Błażej Szymura, Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2012.

Inteligencja emocjonalna / Daniel Goleman ; Tł. Andrzej Jankowski, [Poznań] : Media Rodzina of Poznań, 1997.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	60
Praca własna studenta	150
SUMA GODZIN:	210

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 7	2
	Praca własna studenta		5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.			
Wykład, - przygotowanie do egzaminu, W01, egzamin pisemny – test Ćwiczenia, - czytanie wskazanej literatury, - przygotowanie do zaliczenia - przygotowanie konspektu zajęć, U01, K01, zaliczenie pisemne			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: kryteria oceny: • ocena niedostateczna – nieosiągnięcie założonych efektów uczenia się, • osiągnięcie efektów uczenia się na określonym poziomie – ocena dostateczna, ocena dobra, ocena bardzo dobra. mierniki ilościowe oceny kształtującej: • oceny z zaliczeń • oceny z kolokwium, • nakład pracy przeciętnego studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, • ocena aktywności studentów na zajęciach			
Ocena podsumowująca: 5.0 — znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. 4.5 — bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. 4.0 — dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. 3.5 — zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami. 3.0 — zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ: Przewiduje się wykorzystanie platformy MS Teams			

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

Uwaga:
Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.